

Ny udenlandsk Literatur.

Arthur von Studnitz: Die Gewerbethätigkeit des Königreichs Sachsen nach Rangstufen (42 dobbelt-sp. S. in 4to).

At Danmark næsten helt mangler en officiel Industri-statistik, er et ubestrideligt Faktum; thi af officiel Industri-statistik have vi jo ikke stort Andel end de tarvelige Oplysninger, der faas af Folketællingsberetningerne, og den mildest talt højst utilfredsstillende Oversigt over Fabriker og fabrik-mæssigt drevne Haandværk, der udarbejdedes for Aarene 1871 og 1872. En tidligere Chef for vort statistiske Bureau (Konferensraad David) har ikke blot søgt at undskylde dette Faktum, men har endog paa en Opfordring fra Generaldirektoratet for Skattevæsenet om at lade udarbejde en Industristatistik for Danmark svaret, at det overhovedet var umuligt at tilvejebringe en saadan Statistik!*) Denne Idé ere Tyskerne nu ifærd med at gjendrive, — og de søge at gjendrive den ikke theoretisk men praktisk.

I et tidligere Hefte**) have vi omtalt Dr. Engels foreløbige Redegjørelse for Resultaterne af Industritællingen i det tyske Rige, December 1875. Preussens statistiske Bureau har for nogen Tid siden offentliggjort Beretningen om den preussiske Industritælling, og de øvrige tyske Stater begynde at følge efter. Saaledes have vi fra Kongeriget Sachsen modtaget ovennævnte Arbejde, udarbejdet af Hr. v. Studnitz, «Assessor» i Konger. Sachsens statistiske Bureau. Paa dette Arbejde ønske vi navnlig af to Grunde at henlede vore Læseres Opmærksomhed. For det Første ville de heri finde en stor Mængde Oplysninger om den sachsiske «Gewerbethätigkeit», om de Næringsdrivendes Fordeling i Industrigrupper, om deres Kjøen

*) For at være nøjagtig: Konferensraad David svarede, «at det var umuligt at tilvejebringe en fuldstændig Industristatistik.» Lægges Eftertrykket i dette Svar paa Ordet «fuldstændig», bliver Svaret naturligvis korrekt, — men tillige rigtignok Intetsigende.

**) Nationalekonomisk Tidsskrift IX, 367 fg.

Ny udenlandsk Literatur.

Arthur von Studnitz: Die Gewerbethätigkeit des Königreichs Sachsen nach Rangstufen (42 dobbelt-sp. S. in 4to).

At Danmark næsten helt mangler en officiel Industri-statistik, er et ubestrideligt Faktum; thi af officiel Industri-statistik have vi jo ikke stort Andel end de tarvelige Oplysninger, der faas af Folketællingsberetningerne, og den mildest talt højst utilfredsstillende Oversigt over Fabriker og fabrikmæssigt drevne Haandværk, der udarbejdedes for Aarene 1871 og 1872. En tidligere Chef for vort statistiske Bureau (Konferensraad David) har ikke blot søgt at undskylde dette Faktum, men har endog paa en Opfordring fra Generaldirektoratet for Skattevæsenet om at lade udarbejde en Industristatistik for Danmark svaret, at det overhovedet var umuligt at tilvejebringe en saadan Statistik!*) Denne Idé ere Tyskerne nu ifærd med at gjendrive, — og de søge at gjendrive den ikke theoretisk men praktisk.

I et tidligere Hefte**) have vi omtalt Dr. Engels foreløbige Redegjørelse for Resultaterne af Industritællingen i det tyske Rige, December 1875. Preussens statistiske Bureau har for nogen Tid siden offentliggjort Beretningen om den preussiske Industritælling, og de øvrige tyske Stater begynde at følge efter. Saaledes have vi fra Kongeriget Sachsen modtaget ovennævnte Arbejde, udarbejdet af Hr. v. Studnitz, «Assessor» i Konger. Sachsens statistiske Bureau. Paa dette Arbejde ønske vi navnlig af to Grunde at henlede vore Læseres Opmærksomhed. For det Første ville de heri finde en stor Mængde Oplysninger om den sachsiske «Gewerbethätigkeit», om de Næringsdrivendes Fordeling i Industrigrupper, om deres Kjøen

*) For at være nøjagtig: Konferensraad David svarede, «at det var umuligt at tilvejebringe en fuldstændig Industristatistik.» Lægges Eftertrykket i dette Svar paa Ordet «fuldstændig», bliver Svaret naturligvis korrekt, — men tillige rigtignok Intetsigende.

**) Nationalekonomisk Tidsskrift IX, 367 fg.

og Alder, om Forholdet mellem Stor- og Lilleindustrien, om Forholdet mellem de forskjellige Arter af beskjæftigede Personer, om Forretningernes Driftsformer, om Arbejdsdelingen etc. etc. etc. Oplysningerne angaa vel kun en lille Stat, men dog en Stat, der, relativt taget, er langt mere industridrivende end nogen anden tysk Stat, — og de ville i Virkeligheden findes at være i og for sig særdeles interessante. — Men dertil kommer den anden Grund: Vi tro, at Læserne, naar de gjøre sig bekendt med Arbejder som det ovennævnte, ville begynde at opgive (forsaavidt de fremdeles have den) den Tro, at Udarbejdelsen af en Industristatistik overhovedet er — som Konfr. David sagde — «umulig». Hvad man i Tyskland i de sidste Aar har gjort for Industristatistiken, maa overbevise om, at — omend denne Art Statistik har at kæmpe med særlige Vanskeligheder, af hvilke ikke alle kunne overvindes — saa er det dog muligt at levere særdeles betydningsfulde statistiske Bidrag til de industrielle Forholds Belysning. Og naar man har tilegnet sig denne Overbevisning, hvilket dog vel kan ske uden for stort Besvær, vil man forhaabenligt — og helst lidt snart — begynde at udfylde det store Hul, der er i den danske Statistik.

Dr. O. V. Leo: Die Arbeiterfrage in der Landwirthschaft. Oppeln, 1879. Verlag von W. Clar. (49 S.)

Forfatteren, Lærer i Nationaløkonomi ved det landøkonomiske Akademi i Proskau (Schlesien), belyser i sit lille Skrift de Midler, hvorved Landarbejdernes Kaar kunne forbedres. Som saadanne Midler nævnes: Landarbejderens Overgang til at blive sin egen Driftsherre (enten som Ejer eller som Forpagter af en lille Jordlod), Anvendelse af Akkordløn, Arbejderens Lønning med en Andel i Nettoudbyttet, Tantiemedriften og Præmiesystemet. — De faktiske Meddelelser, Forf. giver om, hvad der paa forskjellige preussiske, sachsiske m. fl. Godser er gjort for, gennem de nævnte Midler, at forbedre Arbejderens Stilling, give det lille Skrift Interesse.

A. P.
